

Specjalne strefy ekonomiczne w Polsce jako instrument realizacji polityki regionalnej

praca pochodzi z serwisu pracedyplomowe.eu - [prace dyplomowe](https://pracedyplomowe.eu)

Spis treści

WPROWADZENIE	3
CELE TWORZENIA SSE	5
REGULACJE PRAWNE	7
POMOC PUBLICZNA UDZIELANA W SPECJALNYCH STREFACH EKONOMICZNYCH.....	9
FUNKCJONUJĄCE STREFY.....	12
ROLA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH W NAPŁYWIE BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH.....	15
PODSUMOWANIE	17
BIBLIOGRAFIA.....	19

WPROWADZENIE

W literaturze ekonomicznej spotkać można różne definicje polityki gospodarczej, regionalnej. Jednakże niezależnie od tego, która zostanie przyjęta, na gruncie logiki i analizy historycznej nie jest trudno wykazać, że polityka gospodarcza jest zjawiskiem bardzo starym. Istnieje ona bowiem od czasu, kiedy na świecie pojawiła się instytucja państwa. Oczywiście w miarę upływu czasu polityka gospodarcza ulegała ciągłej ewolucji. Zmieniały się jej cele, narzędzia realizacji i efekty. Również w przekroju statycznym polityka gospodarcza nigdy nie była zjawiskiem homogenicznym. Niemniej jednak nie ma najmniejszych wątpliwości, że jest to zjawisko stanowiące integralny element każdego państwa.

Ze względu na cechy charakteryzujące politykę gospodarczą, którymi są jej powszechność i obiektywność, nie mogło zdarzyć się, aby nie powstała dyscyplina nauk ekonomicznych, jaką jest teoria polityki gospodarczej. Co prawda, nie ma jeszcze wśród ekonomistów pełnej zgodności co do momentu narodzin tej dyscypliny. Są i tacy, którzy za prekursorów uznają merkantylistów. Jednakże niezależnie od tego, jaką opcję uznamy za trafną, trzeba przyznać, że jest to rozwinięta dyscyplina o niekwestionowanych tradycjach i ugruntowanym dorobku naukowym. Jest ona też uprawiana we wszystkich znaczących ośrodkach akademickich o profilu ekonomicznym na świecie.

W kontekście tych uwag zjawiska, jakie wystąpiły w sferze środowiska ekonomicznego w Polsce na początku lat 90., z perspektywy czasu mogą budzić zdumienie. Z jednej strony pojawiły się mianowicie opinie, że polityka gospodarcza w Polsce zaistniała jako zjawisko dopiero po upadku systemu scentralizowanego. Z drugiej strony natomiast pojawiły się opinie kwestionujące zasadność uprawiania i wykładania teorii polityki gospodarczej. Wiązało się to prawdopodobnie z wątpliwościami, czy ekonomiści zajmujący się wcześniej scentralizowanym systemem gospodarki planowej mają szansę na tłumaczenie nowej rzeczywistości. Wątpliwości te szybko zostały jednak rozwiane, co wynika z istoty dyscypliny nauk ekonomicznych, zajmującej się badaniami nad polityką gospodarczą. Otóż zmiana rzeczywistości w sferze zjawiska, jakim jest polityka gospodarcza, nie jest niczym nadzwyczajnym. Dla teoretyków z zakresu polityki gospodarczej zmienił się zatem jedynie

obiekt badania i nic ponadto. Dlatego natychmiast podjęli oni ciekawe wyzwanie, jakim była analiza i objaśnianie polityki gospodarczej w nowych warunkach.

Bez wątpienia owe nowe warunki dał szansę na rozwój Specjalnych Stref Ekonomicznych i właśnie o nich jest niniejsza praca. Celem opracowania jest ukazanie wpływu Specjalnych Stref Ekonomicznych na rozwój zagrożonych bezrobociem regionów.

Całość opracowania powstała w oparciu o literaturę fachową, artykuły prasowe, akty prawne oraz źródła ze stron.

CELE TWORZENIA SSE

Pomysł ustanowienia specjalnych stref ekonomicznych nie jest w gruncie rzeczy niczym nowym. Rząd brytyjski w celu przyciągnięcia kapitału inwestycyjnego już w latach osiemdziesiątych tworzył tzw. *enterprise zones*. Tym bardziej dziwi nieustanna fascynacja strukturami polityczno-gospodarczymi o specjalnym statusie.

W poszukiwaniu warunków zapewniających przedsiębiorcom przewagę nad konkurentami ogromne znaczenie ma decyzja dotycząca lokalizacji działalności gospodarczej. Niebagatelny wpływ na ten proces ma na nowo odkryta instytucja specjalnych stref ekonomicznych (SSE).

Pod pojęciem **Specjalnej Strefy Ekonomicznej (SSE)** należy rozumieć wyodrębnioną, niezamieszkaną część terytorium Rzeczypospolitej Polskiej¹, w obrębie której - po spełnieniu określonych warunków - działalność gospodarcza podlega przez określony czas innemu reżimowi publicznoprawnemu niż to ma miejsce na pozostałym obszarze państwa polskiego. Jako wymagające wsparcia za pomocą udogodnień związanych z SSE uznaje się przy tym regiony przemysłowo słabo rozwinięte z niewykształconą infrastrukturą i relatywnie wysoką stopą bezrobocia. Ze względu na jej funkcję, SSE definiuje się tym samym jako instrument ukierunkowanego, tzn. celowego, wspierania regionów o niskim stopniu rozwoju, tj. terytorialnie dokładnie określonego obszaru, uznawanego, w porównaniu z resztą terytorium państwa, za potrzebujący i jednocześnie godny wsparcia².

Specjalne Strefy Ekonomiczne powstały w Polsce 1994 r. Główny zarząd nad tymi strefami sprawują specjalnie utworzone w tym celu spółki akcyjne oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. W spółkach tych skarb państwa lub samorząd województwa ma większość głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy lub zgromadzeniu wspólników. Spółki te wydają zezwolenia na działalność w SSE. Przedsiębiorca może otrzymać zwolnienie

¹ Por. art. 2 Ustawy z dnia 20 października 1994 r., o specjalnych strefach ekonomicznych, (Dz.U. z 2006 r., Nr 123, poz. 600 z późn. zm.).

² S. Kudert, L. O. Kolm i in., Preferencje podatkowe w specjalnych strefach ekonomicznych, [w:] Opodatkowanie i rachunkowość w Polsce, S. Kudert, J. Nabiałek (red.), PWN, Warszawa 2000, s. 261.

podatkowe, działkę po konkurencyjnej cenie, pomoc przy załatwianiu formalności związanych z inwestycją, zwolnienie z podatku od nieruchomości³.

Pojęcie zbiorcze „specjalna strefa ekonomiczna” obejmuje kombinacje wszelkich udogodnień (dla działalności gospodarczej), różniące się wyborem i zestawieniem poszczególnych instrumentów. Przy tworzeniu kolejnych SSE w Polsce nie koncentrowano się na pojedynczym instrumencie polityki wspierania rozwoju gospodarczego, lecz stosowano raczej różne co do efektów wariacje środków. Przedsiębiorca w Specjalnych Strefach Ekonomicznych podlega ulgowemu traktowaniu podatkowemu, co umożliwia mu prowadzenie działalności bardziej przyjaznych warunkach niż poza strefą. Ustawodawcy chodziło o to, by w regionach strukturalnie słabych stworzyć podatkowe udogodnienia, mające skłonić potencjalnych inwestorów do podjęcia tam działalności. Celem ustanowionych preferencji jest pobudzenie działalności inwestycyjnej i wytworzenie własnej dynamiki rozwoju gospodarczego regionu w stopniu umożliwiającym zachowanie trendu rozwojowego również po upływie okresu istnienia SSE.

³ J. Blewaska, Co czeka specjalne strefy ekonomiczne, Gazeta Wyborcza z dnia 05.02.2006, s. 18.

REGULACJE PRAWNE

Możliwości państwa polskiego w kwestii udzielenia bezpośredniej pomocy finansowej regionom słabo rozwiniętym są ograniczone. Polski parlament z pobudek finansowo-politycznych i kierowany intencją wywołania trwałych zmian strukturalnych w regionach w 1994 r. zdecydował się uchwalić ustawę o specjalnych strefach ekonomicznych⁴.

Ustawa ta miała na celu m.in. wprowadzenie długotrwałej regulacji prawnej, która w porównaniu z dotychczasową praktyką rozporządzeń byłaby względnie stabilna, niezależnie od zmieniających się ciągle konstelacji politycznych, dając tym samym wiarygodną podstawę do długofalowego planowania działalności gospodarczej przez inwestorów.

Ustawa o SSE⁵ upoważnia Radę Ministrów do ustanawiania SSE w drodze rozporządzenia (dalej RO). Jednocześnie ustawa o SSE zawiera tylko ogólny zarys regulacyjny, który każdorazowo pozostaje do wypełnienia poprzez dane RO. Nie może ono jednak rozszerzyć zakresu regulacyjnego ustawy. Zgodnie z ustawą o SSE⁶, zasadniczym warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze strefy jest uzyskanie zezwolenia.

Od 4 sierpnia 2008 roku obowiązują znowelizowane przepisy dotyczące funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych. Nowelizacja ustawy w prawie dotyczącym specjalnych stref ekonomicznych miała na celu likwidację barier utrudniających realizację dużych inwestycji oraz poszerzenie oferty wsparcia w strefach.

Nowelizacja pojawiła się w wyniku powiększenia się obszaru specjalnej strefy ekonomicznej i w związku z tym, że rosnącą ilością inwestorów poprzedni limit 8 tys. ha został praktycznie rozdysponowany. Zmiany dotyczyły także uprawnień właścicielskich w stosunku do spółek zarządzających specjalnymi strefami ekonomicznymi. Według nowelizacji Minister Gospodarki przejął od Ministra Skarbu Państwa nadzór właścicielski nad 11 spółkami zarządzającymi SSE. Wcześniej Minister Gospodarki jedynie nadzorował spółki.

⁴ Ustawa z dnia 20 października 1994 r., o specjalnych strefach ekonomicznych, (Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 600 z późn. zm.).

⁵ Ibidem, art. 4 ust. 1.

⁶ Por. art. 16 ust. 10 ustawy z dnia 20 października 1994 r., o specjalnych strefach ekonomicznych..., op. cit.

Wraz z nowelizacją miało zwiększyć się również poparcie nowych inwestycji w Specjalnych Strefach Ekonomicznych ze środków znajdujących się na rachunku Funduszu Strefowego. Rachunek Funduszu Strefowego tworzy się z podatku dochodowego wpłacanego przez przedsiębiorców, którzy otrzymali zezwolenia na działalność w SSE do końca 2000 r.

POMOC PUBLICZNA UDZIELANA W SPECJALNYCH STREFACH EKONOMICZNYCH

Działalność w SSE wiąże się z wyjątkowo korzystną dla inwestorów możliwością uzyskania pomocy publicznej. Pomoc publiczna z tytułu prowadzenia działalności strefowej ma postać zwolnienia z podatku dochodowego w wysokości 2-letnich kosztów pracy lub poniesionych kwalifikowanych wydatków inwestycyjnych. 2-letnie koszty pracy, od których uzależniona jest wysokość otrzymanej pomocy publicznej to koszty pracy brutto (wynagrodzenia pracowników wraz ze składkami na ZUS i podatkami) powiększone o obowiązkowe płatności związane z zatrudnieniem pracowników, co dodatkowo zwiększa dostępną pulę pomocy publicznej⁷.

Rysunek 1. Mapa pomocy regionalnej w Polsce na lata 2007 – 2013

Źródło: <http://www.paiz.gov.pl>

⁷ Por. Centra Usługowe – nowe możliwości prowadzenia działalności w specjalnych strefach ekonomicznych, KPMG Tax Sp. z o.o. Spółka doradztwa podatkowego, 2005.

Mając na uwadze zarówno możliwość otrzymania pomocy publicznej oraz stosunkowo niskie koszty zatrudnienia w Polsce, nowe przepisy stwarzają wyjątkowo korzystne perspektywy dla międzynarodowych koncernów, pozwalając na optymalizację ich działalności. Dlatego wiele grup kapitałowych, w tym instytucje finansowe, już zdecydowało o przeniesieniu do SSE w Polsce swoich centrów rozliczeniowo-księgowych.

Polskie SSE mogą być prowadzone, w zależności od konkretnych potrzeb, przez nową spółkę, spółkę już wcześniej funkcjonującą lub oddział, w tym oddział spółki zagranicznej. Pozwala to przedsiębiorcom uniknąć kosztów organizacji nowego podmiotu i nie komplikuje istniejącej struktury holdingowej.

Zdania na temat SSE są podzielone. Przedsiębiorcy zajmują z reguły pozytywne stanowisko, i to nie tylko z powodu wysokości kosztów pracy (np. w Niemczech), które - na skutek nieobowiązywania układów branżowych - mogłyby być odmiennie kształtowane w SSE. Właśnie ta możliwość wywołuje sprzeciw związków zawodowych, ponieważ obawiają się one obniżenia obowiązujących standardów socjalno-bytowych. Z drugiej jednak strony ze strefami łączona jest nadzieja stworzenia nowych miejsc pracy.

Z podobnymi problemami boryka się proces tworzenia polskich SSE w bezpośredniej bliskości granicy zachodniej oraz w strukturalnie słabo rozwiniętych regionach na wschodzie Niemiec. Związana z tym dyskusja toczy się na tle zjawiska ucieczki lub nieosiedlania się przedsiębiorstw w rejonach wspieranych w relatywnie niższym stopniu.

Decyzje gospodarcze powinny być - o ile parametry dają się kwantyfikować - podejmowane w drodze przeprowadzenia rachunku inwestycyjnego, tzn. stworzenia funkcji, która odzwierciedla cele normatywne i rzeczowe przedsiębiorstwa oraz uwzględnia wszystkie znaczące ograniczenia i uwarunkowania poboczne. Funkcję tę należy zoptymalizować, tzn. wybrać alternatywę inwestycyjną, która w najwyższym stopniu przyczynia się do osiągnięcia celów przedsiębiorstwa. Uwarunkowania poboczne i kryteria w ramach decyzji inwestycyjnych można podzielić na podatkowe i niepodatkowe czynniki lokalizacyjne (czynniki mające wpływ na atrakcyjność danego rejonu dla lokalizacji działalności gospodarczej), różniące się między sobą co do indywidualnych cech możliwych miejsc produkcji czy też ogólnie rodzaju działalności gospodarczej. Każdy region w porównaniu z innymi wykazuje zalety i wady dla przedsięwzięć gospodarczych. Jeżeli przeważają relatywne wady albo występują niedobory pewnych surowców, powstała w ten sposób

zmniejszona konkurencyjność regionu może zostać wyrównana albo nawet zrekompensowana poprzez ukierunkowaną modyfikację innych czynników lokalizacyjnych⁸.

⁸ S. Kudert, L. O. Kolm i in., Preferencje podatkowe w specjalnych strefach ekonomicznych..., op. cit., s. 259-260.

FUNKCJONUJĄCE STREFY

Koncepcja Specjalnych Stref Ekonomicznych jest znana i z powodzeniem stosowana od dziesięcioleci w wielu krajach Unii Europejskiej oraz świata. Najbardziej znane strefy rozwoju przedsiębiorczości działały w Wielkiej Brytanii, Niemczech oraz w Irlandii. Należy zatem zauważyć, że Polska, tworząc SSE w pierwszej połowie lat 90., wzorowała się na eksportowej strefie przetwórczej lotniska w irlandzkim Shannon, działającej od 1958 r.⁹

Wśród SSE funkcjonujących na świecie na uwagę zasługują Chińskie SSE. Główne cechy charakteryzujące chińskie SSE¹⁰:

1. Samodzielny rozwój gospodarczy na zasadach gospodarki rynkowej;
2. Bazowanie jedynie na kapitale i inwestycjach zagranicznych. Ta zasada jest stale deklarowana, lecz jej wprowadzenie w życie do chwili obecnej nie zostało zrealizowane.
Np. w latach 80-tych XX wieku w SSE Shenzhen dotacje z budżetu państwa wyniosły 10% całości inwestycji; środki pochodzące z resortów państwowych i szczebla prowincji oraz przedsiębiorstw chińskich - 7%; akumulacja środków strefy - 37%; kredyty wewnętrzne - 22%; inwestycje zagraniczne - 24%.
3. Tworzenie nowoczesnego przemysłu, będące głównym priorytetem istnienia SSE (do 1989 roku władze Chin praktycznie dopuszczały wszystkie inwestycje zagraniczne w SSE).
4. Proeksportowe ukierunkowanie przemysłu wraz z szerokim importem surowców.

W Polsce działa czternaście Specjalnych Stref Ekonomicznych.

⁹ Por. I. Chojnowska – Haponik, Success case, czyli specjalne strefy ekonomiczne, 21 luty 2007.

¹⁰ Raport: Specjalne Strefy Ekonomiczne w Chińskiej Republice Ludowej, Wydział Ekonomiczno – Handlowy Konsulatu Generalnego RP w Kantonie, styczeń 2005, s. 17.

Rysunek 2. Mapa SSE w Polsce

Źródło: <http://www.paiz.gov.pl>

Wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej zwiększyło się znacznie zainteresowanie inwestorów specjalnymi strefami ekonomicznymi. Na liście przedsiębiorstw inwestujących w SSE znajdują się takie firmy jak: Gillette, Motorola Electronics Polska, Comarch, Mann Stars Trucks&Busses, Toyota, General Electric, Bauer, Philips.

Specjalne Strefy Ekonomiczne w Polsce wciąż zachęcają inwestorów zagranicznych, zwłaszcza z USA, Niemiec, Japonii i Austrii. W celu całkowitego wykorzystania stref, rząd postanowił poszerzyć katalog działalności, na które wydawane są zezwolenia, o sektor nowoczesnych usług - Business Process Offshoring (BPO). Są to usługi z dziedziny księgowości, zarządzania zasobami ludzkimi, administracji, technologii teleinformatycznych¹¹.

¹¹ Niskie podatki: Specjalne strefy ekonomiczne w Polsce, [w:] Polski Portal Finansowy, <http://www.bankier.pl>

Rysunek 3. Lokalizacja SSE z podziałem na województwa

Źródło: <http://www.mg.gov.pl>

ROLA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH W NAPŁYWIE BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH

Specjalne strefy ekonomiczne stanowią narzędzie przyciągające do Polski zarówno kapitał jak i inwestorów zagranicznych. O skuteczności Specjalnych Stref Ekonomicznych świadczy fakt, iż tylko w 2007 roku udzielono 193 zezwoleń na podjęcie działalności inwestycyjnej, co przyniosło ponad 27 tysięcy miejsc pracy.

Dla dużych przedsiębiorstw bodźcem do inwestowania na terenie Specjalnych Stref Ekonomicznych jest pomoc publiczna w postaci ulg od podatku dochodowego i wsparcie w procedurach administracyjnych – co jest istotne dla inwestorów zagranicznych. Zastosowanie do specjalnych stref mają również korzystne regulacje w zakresie prawa pracy oraz zatrudnienia.

W celu korzystania z pomocy publicznej należy posiadać stosowne zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terytorium strefy, które wydaje Zarządzający strefą. Działalność bez odpowiedniego pozwolenia może być prowadzona na terenie stref, ale dochody z tej działalności nie podlegają zwolnieniu z podatku dochodowego. Formalną podstawą dla uzyskania ulgi w podatku dochodowym jest ulokowanie w inwestycje w strefie co najmniej 100 tysięcy euro. Przedsiębiorcy mają możliwość korzystania z pomocy w formie zwolnień podatkowych z tytułu kosztów nowej inwestycji oraz tworzenia miejsc pracy. Uzupełnieniem pomocy publicznej jest Fundusz Strefowy, który powstał w celu wspierania inwestycji w Specjalnych Strefach Ekonomicznych. Inwestor może uzyskać pokrycie kosztów utworzenia nowych miejsc pracy w wysokości równej dwuletnim kosztom zatrudnienia. Podstawą do uzyskania pokrycia jest prowadzenie działalności gospodarczej minimum 5 lat a także utrzymanie własności składników majątku, z którymi były związane wydatki inwestycyjne przez okres 5 lat. Największa pomoc publiczna dla inwestora wynosi 50 %, za wyjątkiem Wrocławia, Krakowa, Gdyni, Gdańska i Sopotu, gdzie jest to 40 %¹².

Specjalne Strefy Ekonomiczne powstały w celu przyciągania inwestorów, tymczasem to oni przyciągają strefy. W 2005 roku aż w kilkudziesięciu przypadkach firmy wybierały

¹² *Korzyści z inwestycji w specjalnych strefach ekonomicznych*, [w:] Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., <http://www.paiz.gov.pl>

tereny nie należące do stref i często twierdzili, że zainwestują wyłącznie wtedy, gdy działki zostaną włączone do strefy. Gdy inwestor chce wyłożyć minimum 40 mln euro lub stworzyć 500 miejsc pracy, rząd zgadza się bez problemu. W ten sposób do stref wszedł LG (Kobierzyce i Mława) czy Michelin do Olsztyna. W ten sposób pewną liczbę inwestorów uzyskała Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna: zajmująca się produkcją łazienkowych firm Sanitec Koło czy Mecalit - AGD (po 300 miejsc pracy). Do Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej wejdzie w wyniku powiększenia American Axle & Manufacturing, który zbuduje fabrykę podzespołów samochodowych oraz zatrudni 250 osób. W Świdnicy Colgate-Palmolive będzie produkował pastę do zębów (400 pracowników). Kostrzyńsko-słubicka utworzyła nawet nową podstrefę Swarzędz. Lokujący się w niej CDS (branża motoryzacyjna) zatrudni 520 osób¹³.

¹³ J. Blewaska, op. cit., s. 18.

PODSUMOWANIE

Inwestycje, zatrudnienie, produkcja i konsumpcja są zmienne w czasie, ale zarazem zróżnicowane przestrzennie. Zróżnicowana przestrzennie jest również dynamika zmian tych agregatowych wielkości ekonomicznych. Im większy jest dany kraj i im bardziej różnią się od siebie jego poszczególne części, tym bardziej zróżnicowane jest tempo wzrostu gospodarczego regionów. Dynamika wzrostu gospodarczego regionów jest na ogół inna, niż gospodarki narodowej, jako całości, co bywa określane mianem *two - speed development*, a powinno raczej być nazywane *multi-speed development*. Zjawisko to jest sprzężone zwrotnie. Odmienny poziom rozwoju osiągnięty w przeszłości, różne co do ilości i jakości zasoby czynników produkcji, różna ich dostępność i umiejętność wykorzystywania, wszystko to sprawia, że istniejące zróżnicowanie pogłębia się, stanowiąc zagrożenie dla makroekonomicznych procesów wzrostu.

Zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego regionów, odmienna dynamika ich rozwoju i niejednorodna konkurencyjność wewnętrzna oraz zewnętrzna są zjawiskami normalnymi, wpisanymi niejako w istotę wzrostu gospodarczego. Wynikają one z uwarunkowanej ekologicznie, ekonomicznie, społecznie i historycznie heterogeniczności przestrzeni. Stanowią one jednak hamulec wzrostu gospodarczego, gdy stają się nadmierne, utrudniając przepływy i powiązania międzyregionalne, generując niepokoje społeczne, obciążając budżet roszczeniami pomocy publicznej, nieefektywnie wykorzystując zasoby, nie wytwarzając popytu, pogarszając konkurencyjność gospodarki narodowej jako całości.

Podjęte w ostatnich latach w wielu krajach, zwłaszcza europejskich, intensywne studia nad specyfiką rozwoju gospodarczego regionów i rolą rozwoju regionalnego w makroekonomicznych procesach wzrostu oraz różnorodne próby stymulowania gospodarki regionalnej wynikają z dążenia do wyeliminowania ograniczeń rozwojowych, będących następstwem nadmiernego zróżnicowania ekonomicznego poszczególnych części kraju, dążenia do uruchomienia tkwiących w regionach czynników wzrostu, stworzenia warunków do wchodzenia regionów w układy powiązań transgranicznych możliwych, a zarazem koniecznych, w warunkach globalizacji gospodarki i jej międzynarodowej integracji.

Aby to było możliwe, niezbędna jest świadomość istnienia przestrzennego zróżnicowania, przesłanek wzrostu gospodarczego i rzeczywistej aktywności gospodarczej, wiedza na

temat istoty tego zróżnicowania oraz wola i umiejętność prowadzenia polityki gospodarczej, kreującej konkurencyjność regionów, jak również wykorzystującej rozwój regionalny w celu stymulowania makroekonomicznych procesów wzrostu.

W Polsce zdecydowanie za słabo dostrzegany jest wpływ rozwoju regionalnego na koniunkturę gospodarczą i koniunktury gospodarczej na rozwój regionalny. Ma to swoje uwarunkowania mentalne, instytucjonalne, a także strukturalne. Te ostatnie wynikają przede wszystkim z faktu, że jednostki organizacji przestrzennej państwa i gospodarki są tworami niestabilnymi i nie do końca stanowią obiektywne regiony ekonomiczne z uformowanymi i świadomymi swej tożsamości społecznościami regionalnymi. Są one jedynie pewnym ich przybliżeniem. Przybliżony jest zatem również obraz przestrzennego zróżnicowania aktywności gospodarczej w Polsce. Warto mieć tego świadomość, analizując przestrzenne zróżnicowanie agregatowych wielkości ekonomicznych i prowadząc politykę rozwoju regionalnego. Istniejącą organizację przestrzenną państwa trzeba jednak traktować jako fakt i przyjmować założenie, że regiony administracyjne są zarazem ekonomicznymi.

BIBLIOGRAFIA

1. Blewaska J., Co czeka specjalne strefy ekonomiczne, Gazeta Wyborcza z dnia 05.02.2006
2. Centra Usługowe – nowe możliwości prowadzenia działalności w specjalnych strefach ekonomicznych, KPMG Tax Sp. z o.o. Spółka doradztwa podatkowego, 2005.
3. Gorzela G., Bachtler J., Kasprzyk M. (red.), Współpraca transgraniczna Unii Europejskiej. Doświadczenia polsko – niemieckie, Scholar, Warszawa 2004,
4. <http://pl.wikipedia.org>
5. <http://www.bankier.pl>
6. <http://www.mg.gov.pl>
7. <http://www.paiz.gov.pl>
8. <http://www.poltrade.lv>
9. Kudert S., Kolm L. O. i in., Preferencje podatkowe w specjalnych strefach ekonomicznych, [w:] Opodatkowanie i rachunkowość w Polsce, Kudert S., Nabiałek J. (red.), PWN, Warszawa 2000,
10. Owczarski M., Specjalne strefy ekonomiczne, PWE, Katowice 2002,
11. Raport: Specjalne Strefy Ekonomiczne w Chińskiej Republice Ludowej, Wydział Ekonomiczno – Handlowy Konsulatu Generalnego RP w Kantonie, styczeń 2005,
12. Specjalne strefy ekonomiczne stan na dzień 31 grudnia 2004 r., Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2005,
13. Traktat akcesyjny do struktur Unii Europejskiej z dnia 30 kwietnia 2004 r., (Dz. U. Nr 90).
14. Ustawa z dnia 20 października 1994 r., o specjalnych strefach ekonomicznych, (Dz.U. z 2006 r., Nr 123, poz. 600 z późn. zm.).
15. Ustawa z dnia 20 października 1994 r., o specjalnych strefach ekonomicznych, (Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 600 z późn. zm.).